

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.003.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Tole čitajte na glas v vsaki hiši!

Kar mora biti - mora biti!

Kadar se je »Slovenski gospodar« obračal na svoje cenjene naročnike z vabilom, da bi se še zanaprej naročili, je navadno vedno malo potarhal, kako hudo je za denar. Danes pa ne bomo tarnali. Ne zaradi tega, ker bi morda ne bilo hudo za denar; saj je hudo, kakor ni bilo še nikdar. Mi zaradi tega na tem mestu o tem ne bomo govorili, ker to itak vsak ve, dasi mnogi tega dolgo niso hoteli verjeti. Danes vedo to trgovci, ker kmet ne kupuje, vedo industrijci, ker trgovci nimajo komu prodajati, ko nihče ne kupuje; ve davkarija, ki mora z rubežni iztiskavati davke od ljudi, ki so znani kot tenkovestni davkoplačevalci; ve vlada v Beogradu, ki išče zdravila na vse načine; ve pa to posebno kmet sam, ki to čuti na lastni koži in v lastnem želodcu.

Ko smo pred kratkim premišljevali, kaj bi letos napisali za vabilo k naročbi, smo imeli priliko, da smo izročili nekemu kmetu, ki je osebno prišel k nam, položnico za naročnino, pa nam je rekel: »Vsako položnico pogledam po strani, toda pri položnici »Slov. gospodarja« pa rečem: **Kar mora biti — mora biti!** Iz razgovora s tem možem smo doznali, kako on in z njim vsi zavedni kmetje vedo, kaj pomeni **danes** za kmeta njegov časopis, njegov tednik »Slovenski gospodar«. Zato smo se kar odločili, da bomo ponovili danes le njegove besede. Takole nam je dejal:

»Ničesar na svetu ne gre v nič; nikdar ni nepretrgoma samo zima; pride zopet pomlad in tudi mi kmetje ne smemo obupati. Moramo v boj za boljšo bodočnost svojega stanu! In kako orožje si bomo izbrali? Tisk, časopisi! S tem orožjem se bomo združili med seboj v eno nezmagljivo vrsto borcev; s tem orožjem se bomo borili za pravice in upoštevanje ter uveljavljanje našega kmetijskega stanu. Nihče brez pluga ne more orati, noben stan brez časopisa ne more napredovati!

Poglejte druge stanove! Trgovci, bankirji, izobraženci, pa tudi delavci, dasi jih je veliko manj, pomenijo mnogo, ker imajo močno časopisje. Tudi mi kmetje moramo gledati na to, da imamo močno časopisje, da bode posebno naš najstarejši prijatelj, naš tednik »Slovenski gospodar« v vsaki hiši vsakotjedenski gost!

Izobraženi kmetje, ki čitajo in znajo potem tudi svoje povedati, se bodo veliko hitreje otepavali krize in tistih, ki jih v to krizo tiščijo. Svojo izobrazbo črpajo tudi oni iz svojega časopisja, iz »Slov. gospodarja«, ki je nas kmete pripeljal že večkrat iz največjih zmed; tu dobivamo za vsakdanje življenje potrebne podatke in navodila, pa tudi koristnega razvedrila.

Tudi na tole ne smemo pozabiti! Drevo, ki ne prejema več soka iz zemlje, se posuši in usahne. Enako bo tudi s kmetijskim stanom, ako mu ne bo časopis dovajal življenskih sil, pa dobre volje in poguma. Sam za sebe vem, da bi se brez »Slovenskega gospodarja« počutil, kakor da živim sredi peščene puščave Sahare doli v daljni Afriki — brez kapljice vode, brez zveze s svetom, obdan od divjih, požrešnih zveri brez orožja in obrambe.

Zato vam rečem: Ko boste letos pisali naročnikom, da se zopet naročijo na »Slovenskega gospodarja« za leto 1934, jim napišite, da sem kot star naročnik in njihov stanovski tovariš rekel glede naročnine »Slovenskega gospodarja«: **Kar mora biti — mora biti!** In kljub vsem težavam mora biti »Slovenski gospodar« v vsaki hiši! On naj nas druži, on naj nam daje poguma in naj nas vodi v boj za boljšo bodočnost slovenskega kmeta! Tovariši! Kot naročniki »Slovenskega gospodarja« podajmo si roke! Ne klonimo kljub vsemu, kar se okrog nas dogaja! Enkrat plačamo naročnino in potem smo vse leto brez skrbi, da nas bo »Slovenski gospodar« vsak teden obiskal in nam povedal, kar nam je potrebno vedeti za to veliko dobo, ki jo v težavah preživljamo! Bodimo z njim kot en mož!

Da bi ga vi slišali, kako navdušeno nam je to govoril! Strmeli smo vanj! Vemo, da so vsi, vsaj po večini vsi naši naročniki kot je on. Vemo, da jim ni treba več govoriti o važnosti kmetijskega glasila »Slovenskega gospodarja«. Ko boste čitali te njegove besede v svoji domači hiši na glas, čitajte jih z istim

V NAŠI DRŽAVI.

V očigled novemu državnemu proračunu je predložil finančni minister parlamentu celo vrsto novih zakonov ter uredb, kakor: Ustanovijo se državni in banovinski fondii za javna dela. Poviša se trošarina na bencin. Banovine bodo lahko uvedle po sklepu banovinskega sveta in z odobrenjem ministrskega sveta banovinsko trošarino na vino ter žganje. Spremeni se zakon o neposrednih davkih. Spremembe se nanašajo na vse vrste davkov, izvzemši zemljarino. Finančni minister predlaga zvišanje trošarine na kavo, na opako in na gradbeni les. Povišale se bodo takse na časniške oglase in na reklame, na menice, gostilniške in druge račune, na koncerte ter predstave. Zniža in poenostavi se šolnina.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Padec francoske vlade. Dne 24. nov. je podala ostavko Sarrautova francoska vlada. Bila je pri vladnem krmilu 27 dni. Pri glasovanju o znižanju uradnih plač je izrekla zbornica Sarrautovemu kabinetu nezaupnico, nakar je došlo do ostavke. Mandat za sestavo nove vlade je prejel Chautemps.

Nova preganjanja katoličanov v Mehiki. Mehška vlada je izdala celo vrsto naredb proti duhovnikom in proti katoličanom. Na vidiku so nova preganjanja katoliške cerkve v Mehiki.

Na Kitajskem zopet nova država. — Poveljnik vojaških sil v kitajski provinci Fukien je proglasil neodvisnost province Fukien od centralne vlade kitajske republike v Nankingu. Izjavil je, da bo za kritje stroškov za prehrano vojaštva prevzel vse dohodke države v tej provinci. V glavnem mestu te province Amoy je proglašeno obsedno stanje. Pokrajina Fukien leži severno od Kantona in šteje nad 14 milijonov prebivalcev.

**Ali si že obnovil
naročnino?**

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.

navdušenjem, kakor jih je on govoril; in v isti odločni volji, saj hočete vendar živeti in sicer bolje živeti kot dosedaj. Zato zakličite:

Kar mora biti — mora biti! »Slovenski gospodar« mora biti v naši hiši, zato mu ostanemo zvesti vsi dosedanji naročniki in bomo storili vse, da pridobimo še nove!

Prijatelj!

Napreji

Na delo!

Bog blagoslovi!

Evharistični kongres v Mariboru. — Svet potrebuje pomoči in tolažbe. Čim bolj se na zemlji množijo težave in čim bolj raste trpljenje, tem večje je hrepenenje po olajšanju in utihi. Svet te tolažbe dati ne more. On rodi gorje in boleost, zdravila in okrepčila pa ne nudi, ker ga nima. Pomoč je pri Njem, pri katerem je ljubezen in moč, in to je naš božji Odrešenik. Iz tabernaklja, kjer je Kristus resnično pričujoč kot Bog in človek, se razlega povabilni glas: »Pridite k meni vsi, ki trpite in ste obremenjeni, in jaz vas bom poživil.« Mnogo jih je bilo, ki so ta glas preslišali. V dneh, ko si je solnce zadovoljnosti, sreče in radosti, se uho kaj rado zapre temu klicu. Ko pa trka pomanjkanje in trpljenje na vrata, se človeško srce z večjo pripravnostjo odpre povabilu božjega Srca. Iskajoč pomoči pri njem, ki biva med nami v presv. Evharistiji, se človek tudi zave svoje dolžnosti napram Evharistiji. Številni evharistični shodi, ki se zadnja leta vršijo po raznih delih sveta, spričujejo, kako ljudje to zavest izvršujejo pred vso javnostjo. Tudi Slovenija noče zaostati za deželami, ki dajejo čast Kristusu v zakramentu presv. Rešnjega Telesa. Dokaz za to so evharistični shodi, ki so se vršili po raznih krajih in okrajih naše ožje domovine. V naši lavantinski škofiji je bilo letos in lani več okrajnih, odnosno okrožnih, v vsakem oziru prav lepo uspešnih evharističnih shodov. Prihodnje leto se bo vršil za celo škofijo velik evharistični shod v Mariboru. Ta prelepa in prekoristna verska prireditel, na katero že sedaj opozarjamo, se bo vršila najbrž v mesecu juniju 1934.

Evharistični kongres v Braziliji. V letošnji jeseni se je vršil prvi nacionalni (narodni) evharistični kongres za Brazilijo (v južni Ameriki), in sicer v mestu Bahija. Udeležba iz te ozemske ogromne države je bila številčno veličanska. Vsi stanovi iz vseh pokrajin so bili zastopani v prav obilnem številu. Vsi, ki so se udeleževali prireditel, so tekmovali med seboj, kako bi boljše, lepše in pobožnejše počastili v Zakramentu pričujočega Boga. Sama evharistična procesija je bila dolga 7 km. Ob cestah in po ulicah, kjer je šel sprevod, je občinstvo stalo v gostem špalirju in z globoko vero in častjo pozdravljalo presv. Evharistijo. Da bi sadovi evharističnega kongresa bili trajnejši ter bi postali njih deležni najširši sloji, se je ob tej priliki ustanovila Katoliška

akcija za celo Brazilijo. V njeno področje spada udejstvovanje verske misli pri pripadnikih vseh stanov. Kristus kralj naj vlada srcem posameznikov, naj vlada družinam, deželam in vsej državi. Posebno pozornost bo Katoliška akcija posvečala mladini, za katero ni druge prave vzgoje kot vzgoja v duhu Kristusa in njegove cerkve. Evharistični zbor v Braziliji je tudi poslal sv. Očetu papežu Piju XI. prošnjo, naj bi se Vnebovzetje Marijino proglasilo kot dogma — kot od Boga razodeta resnica, ki jo morajo vsi kristjani verovati. Evharistični shod v Braziliji je tako potrdil staro preizkušeno resnico, da sta češčenje Evharistije in češčenje Matere Zveličarjeve v ozki zvezi med seboj.

Sveti kraji v Palestini. Sveta dežela hrani v svojem okrilju kraje, ki so vsakemu kristjanu prav dragi kot pozorišče rojstva, mladosti, delovanja, trpljenja ni smrti našega božjega Odrešenika. To so n. pr. Betlehem, Nazaret, Jeruzalem itd. Več stoletij so se kristjani krvavo borili, da bi rešili te kraje iz nekrščanskih rok. Uspeli so le deloma. Kraj, kjer je Kristus imel s svojimi apostoli poslednjo večerjo, kjer je torej bil prvi oltar Evharistije, ni v krščanskih rokah. Tudi drugi kraji niso v celoti pod oblastjo kristjanov, marveč razpolagajo vsaj deloma nad njimi tudi takšni činitelji, ki niso krščanski. V zadnjem času pretijo svetim krajem nevarnosti zlasti od napredovanja nacionalističnega židovstva v Palestini. Na to nevarnost so že začeli kazati vatikanski krogi. Židovskemu prodiranju se protivijo Arabci, ker se bojijo, da bi se židovi prenašlo pomnožili in razmnožili ter izpodrinili arabski živelj. Vatikanski krogi (okoli sv. Očeta v Rimu) pa ne morejo več zakrivati bojazni, da bi moglo nacionalistično židovstvo obnoviti stari židovski fanatizem zoper krščanstvo, zoper Kristusa in zoper kraje, ki so posvečeni po našem Odrešeniku in njegovem delovanju. Radi tega izražajo vatikanski krogi željo in nado, da se sveti kraji v Palestini izvzamejo iz torišča političnih preprirov, ter se potom mednarodne uredbe priznajo v celoti tistim, ki v Kristusa verujejo ter ga častijo kot božjega Odrešenika.

Dom duhovnih vaj pri sv. Jožefu n. Celjem. Tridnevne oddeljene duhovne vaje v domu bodo za gospe, začetek v soboto dne 16. dec. ob šestih zvečer. Za dekleta: Prvi tečaj začetek v soboto dne 2. decembra ob šestih zvečer. Drugi tečaj začetek v torek dne 26. decembra ob šestih zvečer. Vzdrževalnina 75 Din. Prijavljajo priložite znamko za odgovor.

Kaj je pomenjala slov. občina.

(Dopis iz Laškega.)

Kakor drugod v Sloveniji, smo tudi mi dne 15. oktobra izvolili nov občinski odbor. Bila je vložena samo ena kandidatna lista. Od 910 volilnih upravičencev se je volitev udeležilo 482. Izvoljeni so sledeči: za župana Topole Martin, posestnik, Jagoče; člani občinske uprave: Deželak Matevž, posestnik, Lože; Hrašnik Miha, posestnik, Brstnik; Gaberšek Janez, posestnik v Globokem; Krašovec Anton, posestnik, Marijagradec; Škoberne Karol, posestnik, Ojstro. Novi občinski odbor je dne 25. oktobra prevzel posle. Občina Marija Gradec se je ustanovila l. 1873 in to na željo laških Nemcev in nemčurjev, da ne pride slovenski živelj v takratnem laškem trgu do veljave. Znali so laški veljaki pregovoriti tudi uglednejše kmečke moze, da se niso branili proti odcepitvi odločno slovenske kmečke okolice na levem bregu Savinje od trga Laško, ki je imel namen postati ponton za nemški most do Adrije. Občina je v teku 60 let svojega obstoja bila najizrazitejša predstaviteljica slovenskih pravic, to posebno v dobi od leta 1898 do leta 1909, ko je bil župan še sedaj živeči Lapornik Jože v Ložah. Vse nemške vloge in vsi dopisi, ki so prišli na občino od c. kr. namestništva in od deželnega odbora v Gradcu, od okrožnega sodišča v Celju, od okrajnega zastopa v Laškem, od glavarstva in sploh od vseh nadrejenih oblasti, so se pošiljali nazaj z zahtevo, da se dopisuje slovenski. Vloge, ki so prihajale od drugih občin v nemščini, pa so se pošiljale v notranje ministrstvo na Dunaj v prestavo na slovenski jezik. Pripomnimo, da sta bila oba: župan g. Lapornik in tajnik Drolic zmožna nemščine. Tako se je večkrat zgodilo, da je prišel na občino akt v nemškem jeziku, kateri bi moral biti rešen v dveh dneh, pa je romal v prestavo na Dunaj, kjer je ležal cele mesece. Tako si je slovenski jezik utiral polagoma svoje pravice, in vedno več slovenskih uradnikov je bilo nastavljenih po raznih uradih. V tej težki in odločilni borbi za slovenske pravice je bodril in okrepil naše ljudstvo »Slovenski gospodar«. Posebno spodbudo za tako stopanje je tudi dajal županu takratni župnik, vlč. g. Smole Jakob pri Sv. Miklavžu nad Laškim, ki je bil tudi obč. odbornik. Rojen pri Sv. Petru na Medvedovem selu dne 22. julija 1845, je umrl kot župnik pri Sv. Miklavžu nad Laškim dne 27. julija 1902. Sicer bolj slabega zdravja, se je vendar živo brgal za pravice Slovencev. Med vojno se je občina med prvimi izrekla za majniško deklaracijo. Z ministrskim odlokom od dne 9. septembra letos se je občina povečala. Priključila se ji je od občine Sv. Rupert katastralna občina Sv. Peter, ki meri 943 ha 97 arov in šteje 613 prebivalcev. Površina cele občine Marija Gradec je sedaj 5026 ha 99 arov. Prebivalcev šteje 3518. Želimo, da bi se novemu občinskemu odboru posrečilo veliko storiti v dobrobit vse-